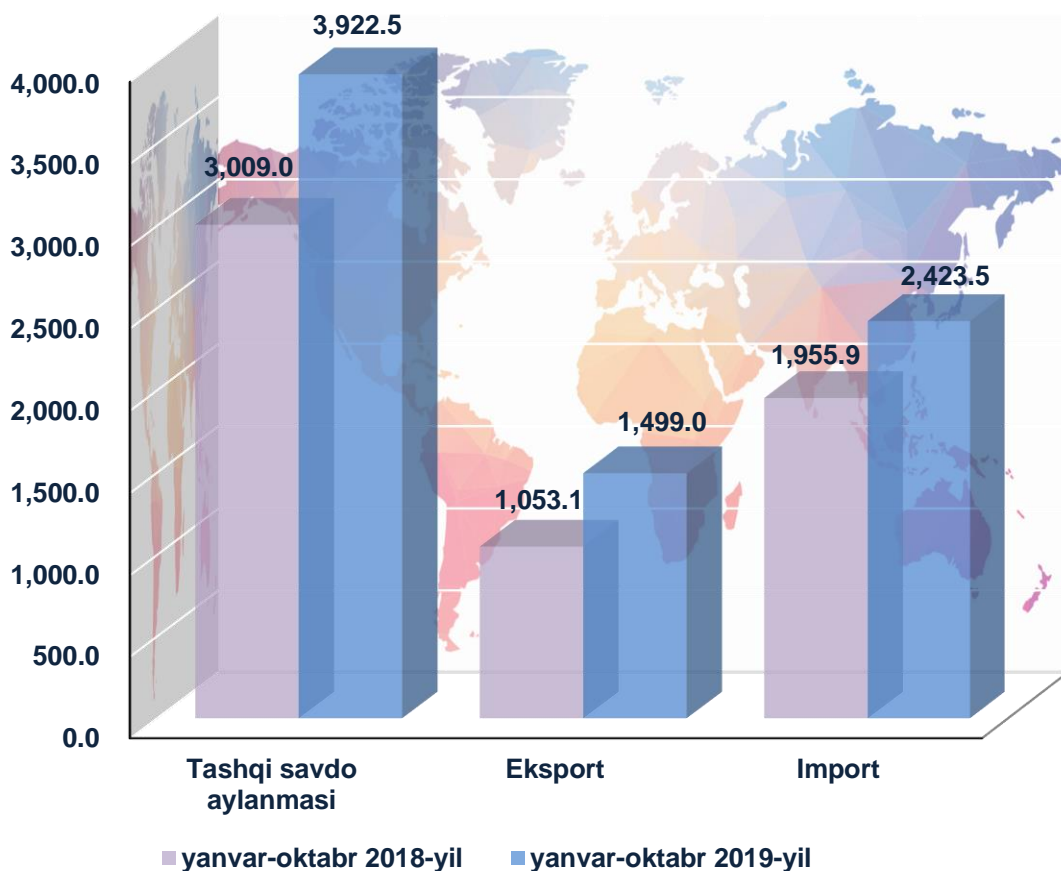

TOSHKENT VILOYATIINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2019-yil yanvar-oktabr)

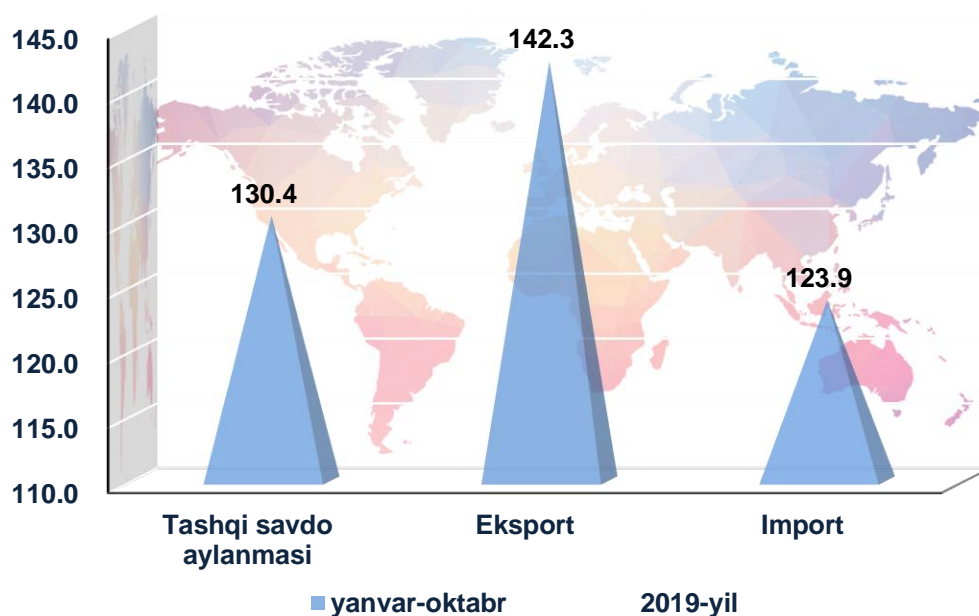
2019-yil yanvar-oktabr oylari yakunlariga ko‘ra, viloyatda tashqi savdo aylanmasi 3 922,5 mln. AQSH dollarini tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 30,4 % ga o‘tdi. Shu jumladan, eksport hajmi 1 499,0 mln. AQSH dollarga (42,3 % ga oshgan) va import hajmi 2 423,5 mln. AQSH dollariga (o‘sish sur‘ati 123,9 %) yetdi. Tashqi savdo saldosini minus 924,5 mln. AQSH dollarini tashkil qildi.

Toshkent viloyatining tashqi savdo aylanmasi (mln. AQSH dollari)

So‘ngi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilinishi, eksportni qo‘llab-quvvatlash, import o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishga erishildi. Jumladan, xom-ashyo eksportidan, qo‘shilgan qiymati yuqori hamda sarmoya talab tovarlar eksportiga yo‘naltirilgan tashqi savdo amalga oshirilmoqda.

Toshkent viloyati tashqi savdo aylanmasining o‘sish sur‘atlari (o‘tgan yilga nisbatan, %)

Shu bilan birga ta’kidlab o‘tish kerakki, 2019-yilning oktabr oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar sentabr oyiga nisbatan 9,2 mln. AQSH dollariga kamroq eksport qilindi va 136,6 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Tovarlarning importi hajmi esa 327,4 mln. AQSH dollarini tashkil qilgan bo‘lib, bu esa sentabr oyiga nisbatan 68,0 mln. AQSH dollariga ko‘proqdir. Bu asosan mashina va asbob-uskunalar, qora va rangli metallar shuningdek, oziq-ovqat mahsulotlari va boshqa tovarlarga to‘g‘ri keldi.

2019-yil yanvar-oktabr oylarida viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlarning ketma-ketligi joriy yilning yanvar oyidan buyon deyarli o‘zgarishsiz bo‘lib, faqatgina ularning o‘rni almashib kelmoqda.

**Viloyat tashqi savdo aylanmasida
yuqori ulushga ega davlatlar**

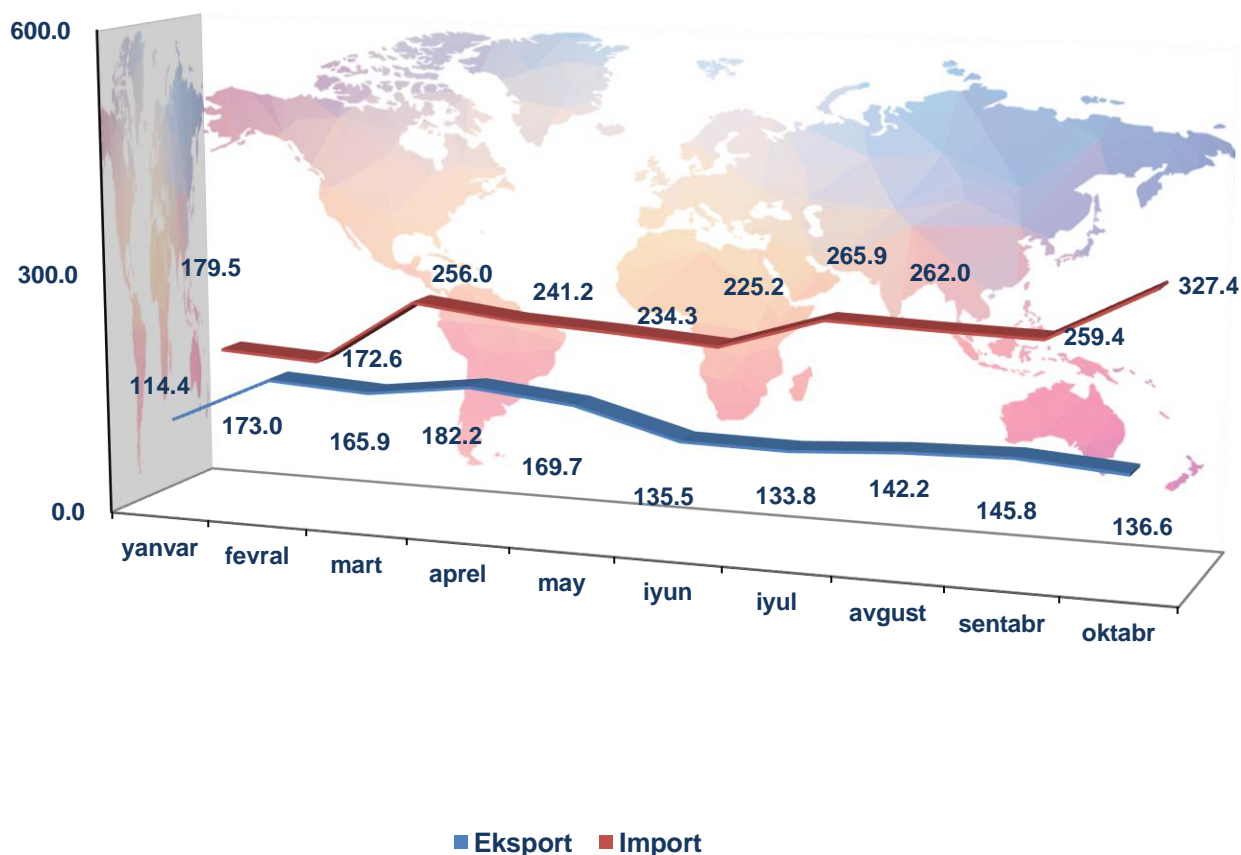
(mln. AQSH dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, %
Qozog‘iston	784,8	197,6	587,2	20,0
Rossiya Federatsiyasi	665,9	183,8	482,1	17,0
Turkiya	653,1	551,1	102,1	16,7
Xitoy Xalq Respublikasi	644,8	192,0	452,8	16,4
Janubiy Koreya	152,1	8,2	143,8	3,9
Germaniya	94,3	1,7	92,6	2,4
Tojikiston	80,2	25,1	55,1	2,0
B.A.A.	77,5	76,5	1,0	2,0
Afg‘oniston	60,4	60,1	0,4	1,5
Qirg‘iziston	51,6	37,9	13,8	1,3
Belarussiya	50,2	12,0	38,2	1,3
Ukraina	49,4	32,9	16,5	1,3
Litva	44,9	0,2	44,7	1,1
Italiya	42,5	3,0	39,5	1,1
Meksika	40,8	0,0	40,8	1,0
Singapur	37,7	10,7	27,0	1,0
Braziliya	36,4	0,0	36,4	0,9
Shvetsariya	31,9	20,4	11,5	0,8
Buyuk Britaniya	31,8	25,3	6,5	0,8
Eron	30,3	10,6	19,7	0,8

Viloyatda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019-yil yanvar-oktabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 43,5 % ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 44,7 % ga oshdi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2018-yilning yanvar-oktabr oylarida 60,8 % ni tashkil qilgan bo‘lsa, 2019-yilning ushbu davrida tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 56,5 % ga yoki 0,2 % punktga ko‘paydi.

2019-yil yanvar-oktabr oylarida tovar va xizmatlarning oylik eksport-import ko‘rsatkichlari dinamikasi (mln. AQSH dollari)

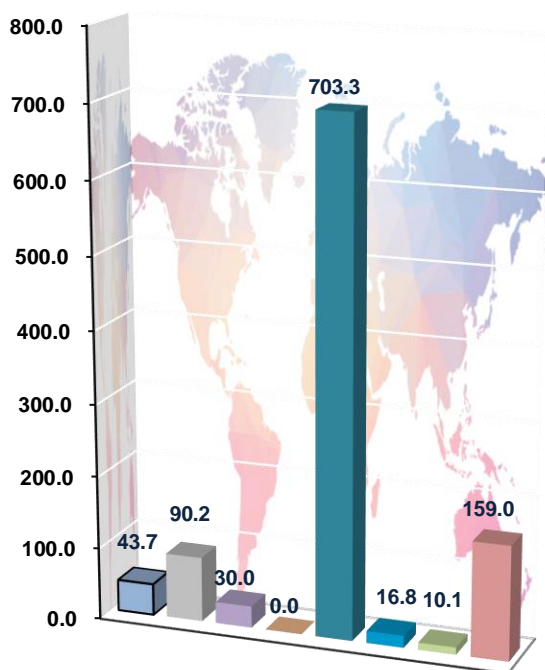

EKSPORT

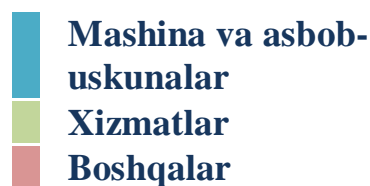
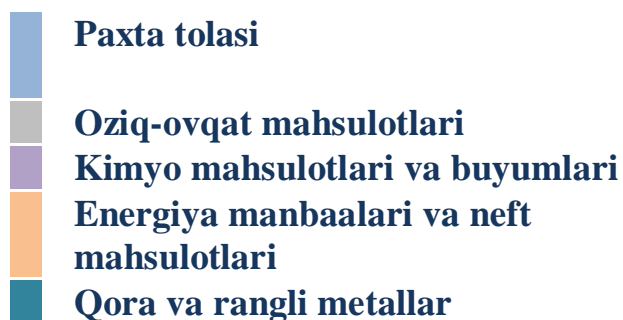
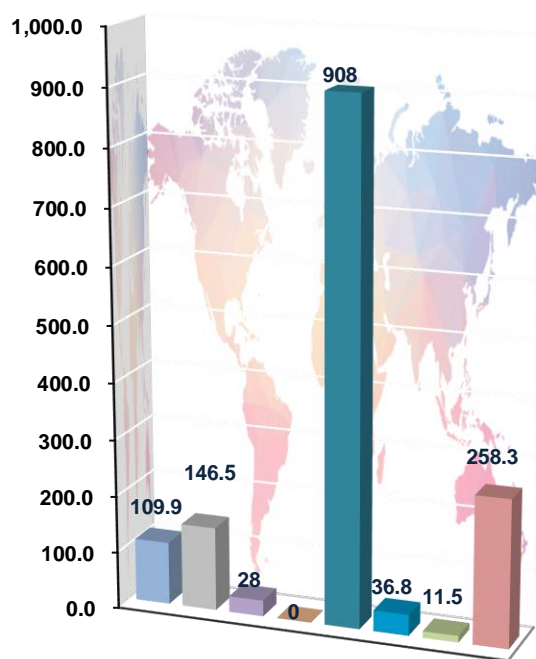
2019-yil yanvar-oktabr oylarida eksport hajmi 1 499,0 mln. AQSH dollarga (42,3 % ga oshgan) teng bo‘ldi. Eksport tarkibida tovarlar 99,2 % ulushga ega, bular asosan qora va rangli metallar (60,6 %), boshqa turdagi tovarlar (17,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari (9,8 %), paxta tolasi (7,3 %), kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (1,9%) shuningdek, mashina va uskunalar (2,5 %) guruhlari hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi (mln.AQSH dollari)

2018-yil
yanvar-oktabr

2019-yil
yanvar-oktabr

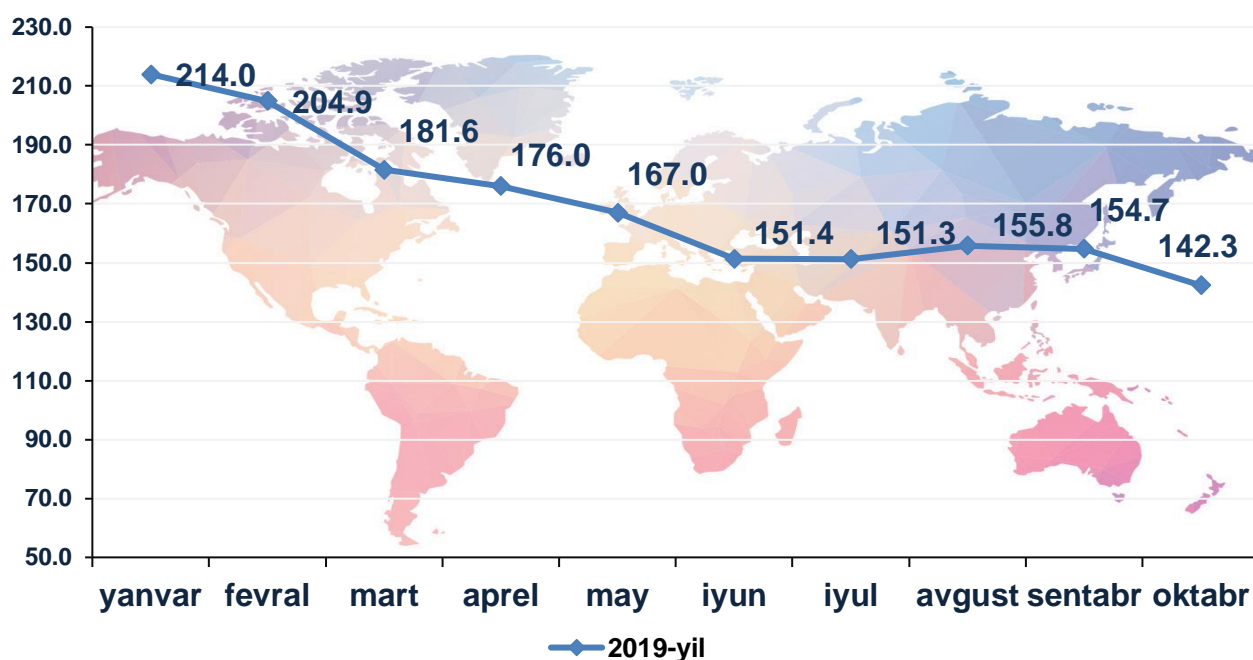

Eksport tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSH doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSH doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSH doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Eksport	1 499,0	142,3	100,0	500,4	178,3	100,0	998,6	129,3	100,0
Paxta tolasi	109,9	2,5 m.	7,3	0,2	16,1	0,0	109,7	2,6 m.	11,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	146,5	162,5	9,8	114,3	2,2 m.	22,8	32,2	86,4	3,2
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	28,0	93,4	1,9	20,4	137,7	4,1	7,6	50,2	0,8
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0
Qora va rangli metallar	908,0	129,1	60,6	177,7	183,1	35,5	730,4	120,5	73,1
Mashina va asbob - uskunalari	36,8	2,2 m.	2,5	16,4	3,3 m.	3,3	20,4	171,7	2,0
Xizmatlar	11,5	113,6	0,8	2,5	163,5	0,5	9,0	104,7	0,9
Boshqalar	258,3	162,4	17,2	168,9	156,1	33,8	89,3	175,9	9,0

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o‘shish sur‘atlari bo‘yicha quyida keltirilgan ma‘lumotlardan shuni ko‘rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-oktabr oylari davomida eng yuqori o‘shish sur‘atlari yanvar oyida kuzatilgan. Bu asosan qora va rangli metallar, paxta tolasiga to‘g‘ri keldi.

Tovar va xizmatlar eksportining o‘shish sur‘atlari dinamikasi (o‘tgan yilga nisbatan, %)

Shuningdek, tovar va xizmatlar eksporti o‘shish sur‘atlarining tahliliga asosan, 2019-yilning oktabr oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar sentabr oyiga nisbatan 6,3 % ga kamaygan.

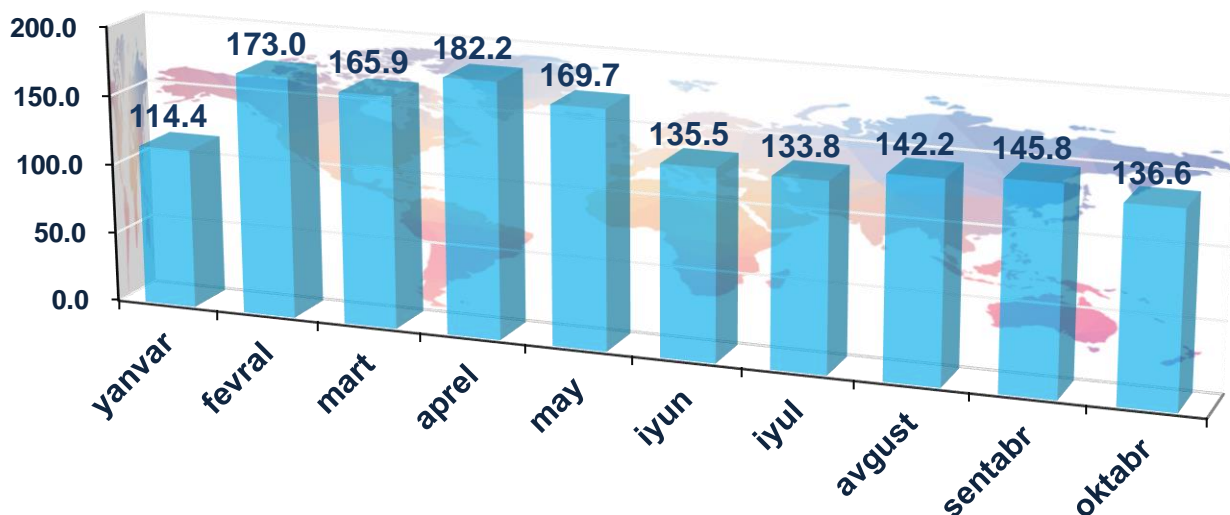
Xizmatlar eksporti hajmi 11,5 mln. AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,8 % ini tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 13,6 % ga oshgani kuzatildi.

Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari, turizm xizmatlari, telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari hamda moliyaviy xizmatlar hissasiga to‘g‘ri keladi.

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2019-yilning oktabr oyi mobaynida eksport qilingan tovarlar hajmi sentabr oyiga nisbatan 9,2 mln. AQSH dollariga kam eksport qilindi va 136,6 mln. AQSH dollarini, shuningdek, xizmatlar eksporti esa 1,1 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

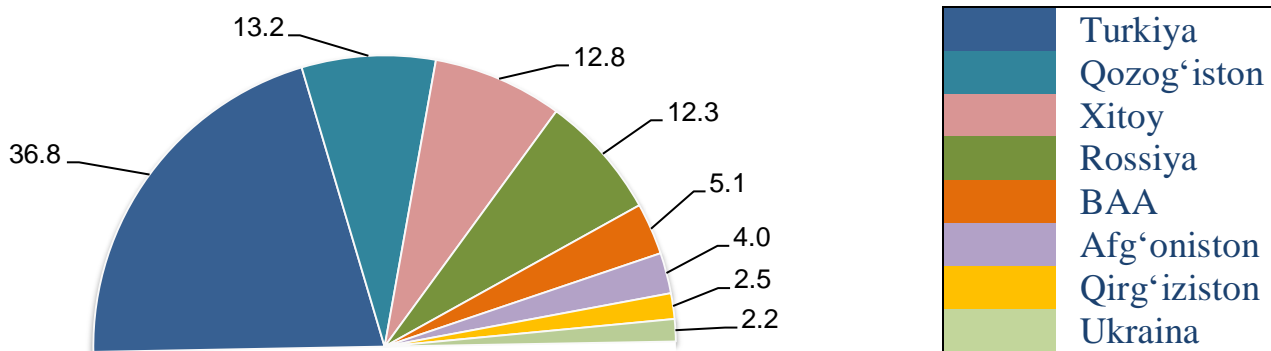
2019-yil yanvar-oktabr oylarida tovarlar va xizmatlar eksporti dinamikasi

(oylar kesimida, mln. AQSH dollari)

Viloyat eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

(2019-yil yanvar-oktabr, %)

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Turkiya va Qozog'iston davlatlari hissasiga to'g'ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 49,9 % ini tashkil qiladi. Turkiya va Qozog'iston davlatlariga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga nazar tashlasak, asosan energiya manbaalari va neft mahsulotlari, kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar hamda oziq-ovqat mahsulotlari guruhlaridan iborat ekanligini ko'rishimiz mumkin.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

2019-yilning yanvar-oktabr oylarida jami 133,0 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot mahsulotlari 111,0 mln. AQSH dollariga eksport qilindi (o‘shish sur‘ati – 2,2 martaga ko‘p). Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 2019-yilning yanvar-oktabr oylarida 68,6 ming tonnadan ko‘proq sabzavotlar 42,7mln. AQSH dollariga yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 34,1 ming tonnaga ko‘p miqdorda eksport qilingan.

Shuningdek, 33,4 ming tonna meva va rezavorlar 38,9 mln. AQSH dollariga eksport qilingan bo‘lib, eksport hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 10,9 ming tonnaga ko‘proqdir (o‘shish sur‘ati – 150,2 %).

Shuni aytib o‘tish joizki, viloyatning eksport salohiyatini kengaytirish, yangi bozorlarni o‘zlashtirish natijasida meva-sabzavot mahsulotlari, uzum, poliz, dukkakli ekinlar, shuningdek, quritilgan sabzavot va mevalar eksport qilinmoqda. Jumladan, 2019-yilning yanvar-oktabr oylarida meva-rezavorlar hamda sabzavotlar eksport hajmi 81,6 mln. AQSH dollariga yetdi (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 2 martaga ko‘p).

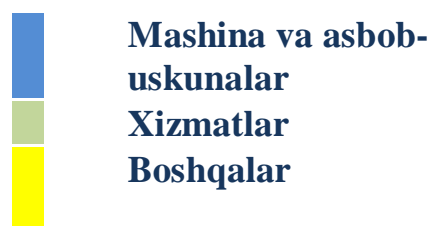
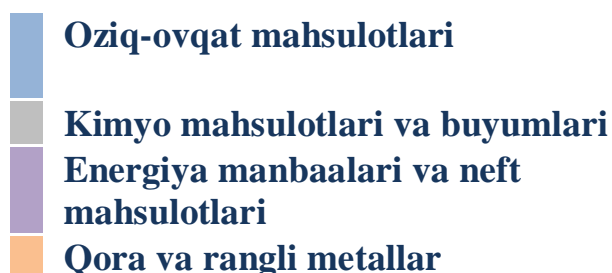
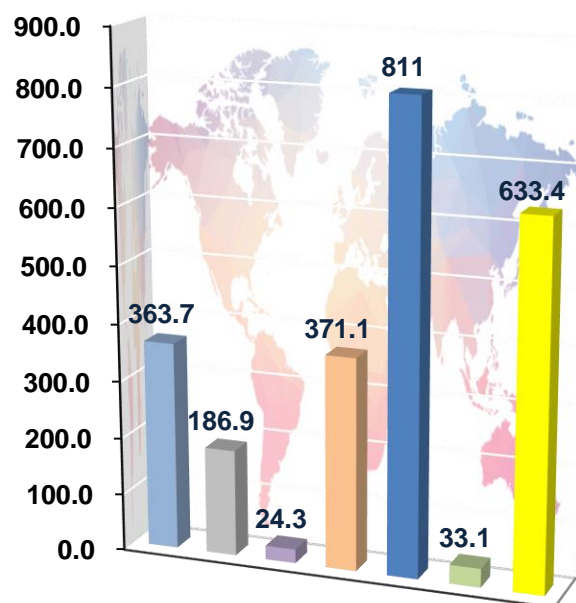
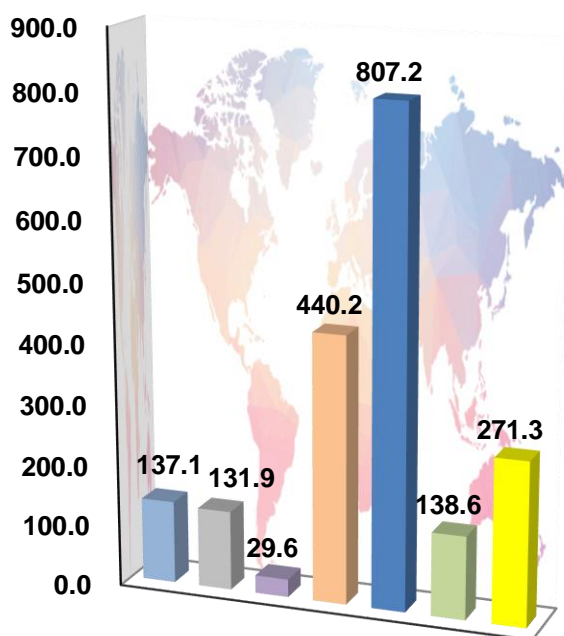
IMPORT

Joriy yilning yanvar-oktabr oylarida import hajmi 2 423,5 mln. AQSH dollariga (o‘shish sur‘ati 123,9 %) teng bo‘ldi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar (33,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari (15,0 %), qora va rangli metallar (15,3 %) hamda boshqa tovarlar (26,1 %) guruhlari hisobiga to‘g‘ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi (mln.AQSH dollari)

2018-yil
yanvar-oktabr

2019-yil
yanvar-oktabr

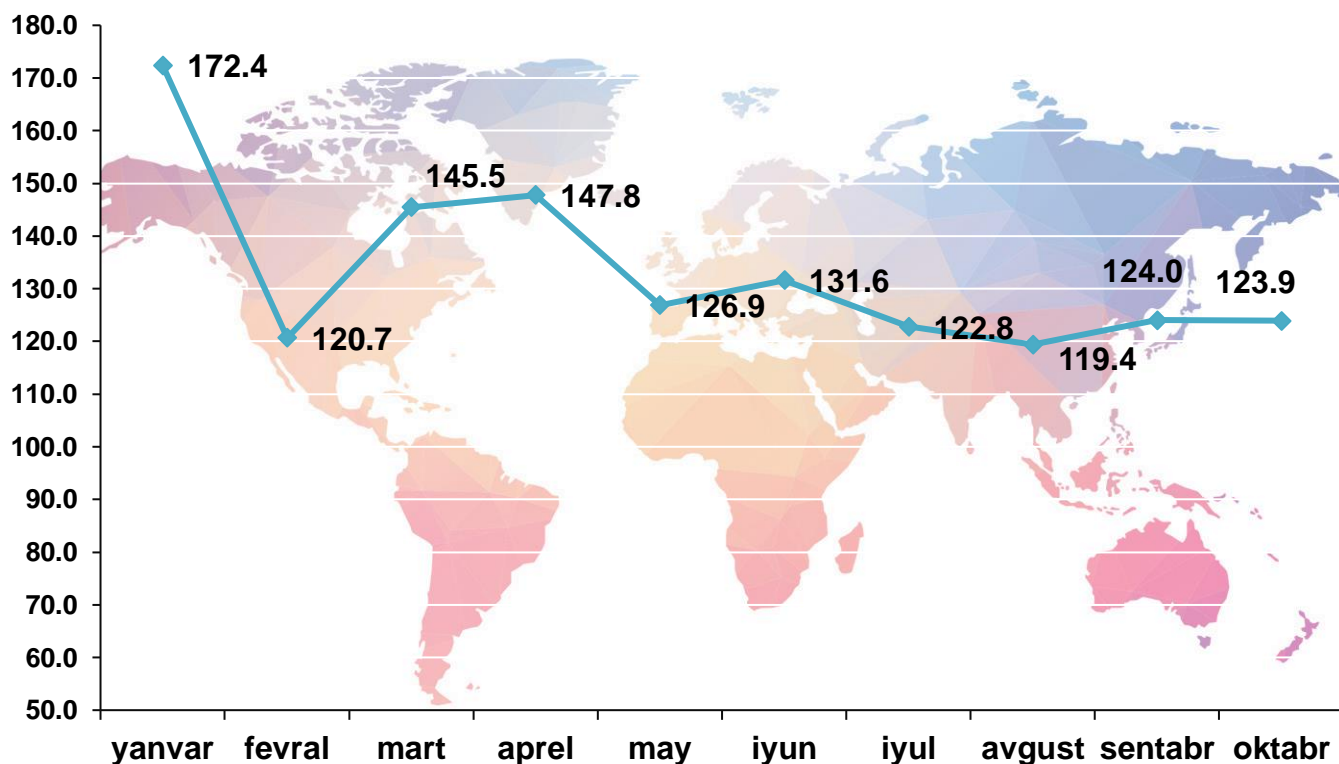

Import tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSH doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSH doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSH doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Import	2 423,5	123,9	100,0	1 205,3	134,2	100,0	1 218,2	115,2	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	363,7	2,7 m.	15,0	213,9	2,5 m.	17,8	149,8	2,8 m.	12,3
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	186,9	141,7	7,7	51,7	180,9	4,3	135,3	130,9	11,1
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	24,3	82,1	1,0	22,9	81,0	1,9	1,4	102,9	0,1
Qora va rangli metallar	371,1	84,3	15,3	273,6	87,9	22,7	97,5	75,6	8,0
Mashina va asbob-uskunalar	811,0	100,5	33,5	117,0	46,6	9,7	694,0	124,8	57,0
Xizmatlar	33,1	23,9	1,4	9,7	181,3	0,8	23,4	17,6	1,9
Boshqalar	633,4	2,3 m.	26,1	516,5	2,7 m.	42,9	116,8	143,3	9,6

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-oktabr oylari davomida yuqori o'sish sur'ati yanvar oyida kuzatilgan.

Tovarlar va xizmatlar importining o'sish sur'atlari dinamikasi
(o'tgan yilga nisbatan, %)

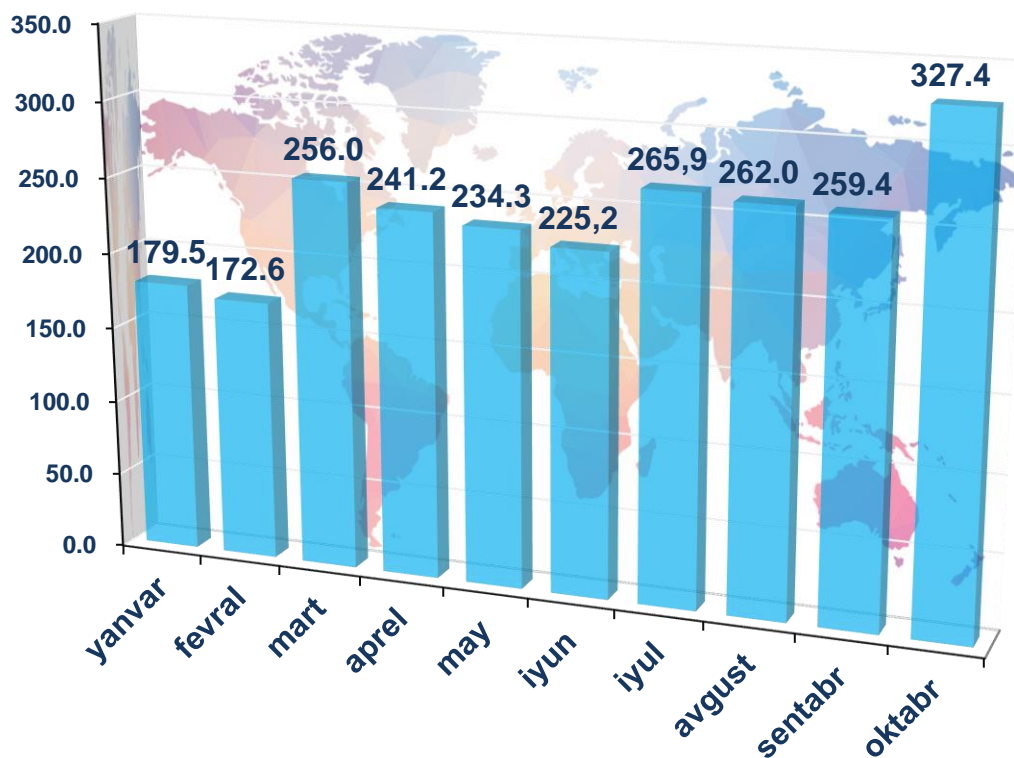

Shuningdek, tovar va xizmatlar importi o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019-yilning oktabr oyida import qilingan tovar va xizmatlar sentabr oyiga nisbatan 26,2 % ga ko'paygan.

Xizmatlar importi hajmi 33,1 mln. AQSH dollarini yoki jami import hajmining 1,4 % ini tashkil etdi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 76,1 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi turizm xizmatlari, transport xizmatlari, qurilish xizmatlari va telekommunikatsiya, komputer va axborot xizmatlaridan iborat bo'ldi.

2019-yil yanvar-oktabr oylarida tovarlar va xizmatlar importi dinamikasi

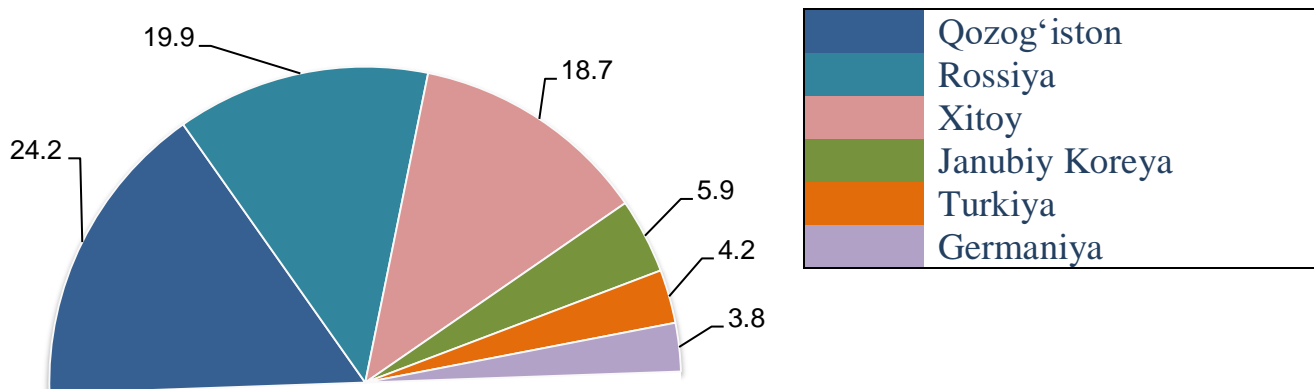
(oylar kesimida, mln. AQSH dollari)

Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2019-yilning o'tgan davri mobaynida viloyatga import qilinayotgan tovar va xizmatlar oktabr oyida sentabr oyiga nisbatan 68,0 mln. AQSH dollariga ko'p import qilindi va 327,4 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

Viloyat importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

(2019-yil yanvar-oktabr, %)

Xorijiy sarmoya ishtirokidagi korxonalarining eksport-importi
(2019-yil yanvar - oktabr holatiga)

	Eksport- import qilgan korxonalar soni	mln. AQSH doll.	O'tgan yilning shu davriga nisbatan foiz hisobida
Eksport	125	199,0	111,6
Import	379	689,6	143,2

**Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat
ko'rsatayotgan korxonalarining davlatlar
kesimida soni, birlikda**

2019-yilning yanvar-oktabr oylarida viloyatga 90 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shulardan 6 ta eng yirik bo'lgan Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Janubiy Koreya, Turkiya va Germaniya hamkor davlatlarining jami import hajmi 1 860,6 mln. AQSH dollariga teng. Bu esa umumiy import hajmining 76,7 % ini tashkil qiladi.

Yuqorida qayd etib o'tilganidek, import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan mashina va asbob-uskunalar, qora va rangli metallar, oziq-ovqat mahsulotlari hamda boshqa tovarlar viloyatimizga olib kirilayotganligini ko'rish mumkin.

Viloyatimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi, milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.:71-230-86-59**